Ч. 215. Неділя 14 (1) жовтня 1906. Рік XVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостивах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

До ситуациї. — З комісиї реформи виборчої. — Справи угорскі. — З Болгариї. — Подорожи норвеґского короля Гакона. — Події в Росиї.

Віденьска „Zeit“ потверджує вість, що правительство розпочало переговори зі сторонництвами в справі продовженя теперішної каденциї ради державної о три місяці, аби подати тій раді можність укінченя нарад і ухваленя виборчої реформи. — В парляменті, як доносять з Відня, положене представляє ся без зміни. Кождої хвилї виринають нові вісти, після котрих парляментарна ситуация представляє ся гірше то знов лїпше. — Вчера коло години 9-ої вечером відбуло ся засїдане польского Кола. Президия Кола зложила справоздане з своїх переговорів з правительством, а відтак ухвалено довірочну резолюцию. Членам комісиї виборчої ухвалено полишити цїлком вільну руку в дальших нарадах і поручено їм, аби старали ся придбати для краю як найбільші автономічні користи.

Комісия виборчої реформи полагодила вчера поділ 75 виборчих округів в Чехії, переважно ческих. Слїдуюче засїдане відбуде ся в вівторок вечером; на дневнім порядку стоїть §. 42 виборчої ординациї до ради державної. — Вчера в полудне явила ся в президиї польского Кола депутация галицких жидів. Депутация складала ся з предсїдателїв жидівских віроісповідних громад зі Львова і Кракова і жидівских послів. Депутация зажадала, аби для галицких жидів утворено 8 виборчих округів. Предсїдатель польского Кола п. Абрагамович заявив, що зміна виборчих округів представляє великі трудности, однако обіцяв зробити що буде можна для жидів. Після дотеперішного поділу мають жиди забезпечених 6 виборчих округів.

Угорске сторонництво независимости устроїло дня 10 с. м. вечером в Будапешті пир на честь міністра торговлї і провідника партиї Франца Кошута, як і міністра просьвіти ґр. Апонїого. Пир відбув ся при дуже численній участи членів, між котрими засїли до стола також міністер судівництва Польоний, міністер гонведів Еккельфалюші, міністер ґр. Зічі і Даранії. Тоаст виголосив посол Гойтші. Дякуючи у відповіди на тоаст, підніс Кошут, що его положене яко міністра есть дуже тяжке, бо з одної сторони треба числити ся з положенем, з другої не може він позбути ся пересьвідченя і поглядів, яких набрав ся від молоду. Однако він вірить у власні сили народу і надіє ся, що ті сили поборють всї перепони. Пир устроено, аби відвдячити ся комітетови за відвідини анґлїйских промисловців в Будапешті. Отже навязуючи до тих відвідин, заявив ґр. Апонїй в своїй промові, що та гостина Анґлїйців була для Угорщини дуже важною. Угорщина мусить тепер працювати енерґічно під покликом поступу і цивілїзациї, аби прочі держави узнали єї рівною собі. Але до осягненя сеї цїли не вистане, аби була сильною лише партия независимости; до того треба сили цїлої Угорщини.

В Болгариї покінчено перед кількома днями осінні маневри. Князь Фердинанд видав при тій нагоді рескрипт до міністра війни, підносячи з признанем постав і справність войска. Урядовий „Нові Век“ замічає до того письма, що розвиток армії не має ніяких заборчих цїлий, що має бути лише запорукою мирного, культурного поступу Болгариї. Супротив того — пише та часопись — упадають самі собою підозріня, немов би сегорічні маневри устроено з наміром визиваня Туреччини.

Норвеґский король Гакон повернув вже з своєї гостини в Копенгазї до Християнії, аби лично бути при відкритю парляменту. Що до тої гостини, то була би она неможливою, коли би перед тим не був відвідав даньский король короля Оскара в Штокгольмі і тим дав доказ, що Данїя бажає помимо всего,

---

Неудалий обід.

(З францускского — Мад. Ґип).

I.

На замку Етанґ, власности родини д'Ембі, вже від трех днів перевертає ся всьо від гори до долини. Стара княгиня д'Ададжіо має приїхати з своїм внуком, маркізом д'Емерільон, на обід, а від того обіду, котрий має бути першою стрічею, буде зависїти подруже найстаршої дочки д'Ембісів.

Родина д'Ембі походить з старої, доброї шляхти з Поату і була би майже богатою, коби не цїла купа дїтий і величезний замок, котрого удержане так богато коштує.

Жите ведуть они справдї біблїйне. За двайцять пять лїт супружого пожитя поблагословили небеса їх союз вісїмнайцять разів. На щастє то благословене не все приймало ся на земли. Господь в своїй мудрости покликав до себе кількох малих д'Ембісів, котрих уважав непотрібними на сьвітї, і число жиючих потомків виносить вже лиш девять, але й то для маєткових відносин родини аж надто богато.

З шістьдесятьма тисячами франків ренти, своїм замком, що пожирає третину доходу, і дїтьми, котрі зуживають решту, бідний барон д'Ембі не може говорити о щастю і тому не диво, що горячо бажає лиш того, аби як найлїпше повидавати замуж найстарші дочки, призначивши для них по пятьдесять тисяч франків віна. То мало, особливо коли постановлено собі не позволити на нерівне подруже. Тому д'Ембіси мало не зійшли з розуму, коли заповіджено їм відвідини старої княгинї і коли довідали ся від одної приятельки обох родин, що княгиня задумала висватати для свого внука найстаршу дочку, Христину.

Чого хоче стара княгиня? Свого внука, що має великий наклін до всїляких дурниць, як найскорше оженити. Він потребує досить образованої жінки, котра би уміла его держати, і досить хорошої, що дала би єму хороші дїти. Княгиня уважає передусїм на ті дві річи. Она не глядає гроший; Жак д'Емерільон есть єї одиноким спадкоємцем і буде за двоїх богатий.

Отже княгиня і єї внук будуть в замку обідати і заночують там, бо їх мешкане віддалене о дванайцять миль.

Добряча пані д'Ембі не могла спати. О четвертій годинї рано будить всьо в домі і каже, що „нїколи не можна встати завчасно“. На приказ пані д'Ембі підносять ся слухняно дїти з постелї, хоч з великим жалем, але Поату то дуже старосьвітский край, де ще всї слухають матери і родичів. Лише Аґенор, найстарший хлопець, енерґічно протестує і обертає ся лицем до стїни, коли мати приходить просити его зі сльозами в очах, аби велїв запрягти конї і поїхав до Поатіє, де привіз всїлякі потрібні товари, котрих ще доси не прислано.

Бідна Христина, що так дуже любить поранний сон, встала цїла жовта і з підпухлими очами. Аж до півночи мусїла робити бонбони надівані помаранчевим соком. Она заспала над роботою, трохи занепокоєна, чи ті бонбони удадуть ся. Зараз по встаню біжить їх оглядати. Они може не цїлком удали ся, але остаточно увійдуть.

Жільберта, зручнійша в роботї голкою, бере ся ся зараз до шитя. Мусить докінчити сукню Христини, свою, Тересину, Францїски і Павлини.

Пані д'Ембі іде на долину до огорода і вибирає овочі на десер. Она дуже зажурена, коли побачила, що морелї дозріли лише з одної сторони! Коли-б була то предвидїла перед вісьмома днями, була би кождого дня обертала їх до сонця, аби доспіли і з другої сторони!

Пані д'Ембі в страшеннім настрою. Розпакувала саме найкрасший столовий сервіс, який ще від хрестин Ґонтрана, єї наймолодшого, 6-лїтного сина, не був уживаний. Отже той сервіс набрав в самотї свого сховку хорошої попеласто-сірої краски, котру видко було особливо добре на всїх зморщинах. Обрус має вигляд величезної ґеоґрафічної карти. Позамикано віконницї їдальної комнати і позапалювано сьвітла, аби пересьвідчити ся, чи видко й при вечірнім осьвітленю злощастні смуги. Показує ся, що в сьвітлї виглядає накрите так само, але дївчата, котрі знають, що мусїли би помагати при прапю і чищеню накритя, впевняють, що брудних смуг при сьвітлї сьвічок не видко і постановлено лишити накрите так як є!

Жільберта вертає до своїх суконь. Пять суконь за вісїм днів! Більше дійстно не в силї зробити, а малі могли би їй в дечім помочи...

Ага! Малі! Їм цїлком иниші річи в голові. Тереса пробує дармо на всї наяможливійші способи зачесати своє волосе, мягке як шовк, але

що стало ся в Норвеґії, задержати як найліпші відносини з державою короля Оскара. В найблизшій будучности задумує король Гакон відвідати пануючі доми в Льондонї і Берлинї. Льондон поставлено в проґрамі тих подорожи на першім місци по Копенгазї не з оглядів політичних, лише длятого, що було би дивно, коли би заключаючи личні знакомства з чужими пануючими, не поклонив ся король Гакон насамперед свому тестеви. О якімсь надзвичайнім впливі Анґлії в Норвеґії поки ще нема бесїди.

Сполучені комітети „союза 30 жовтня", московский і петербурґский, оголосили слїдуючу резолюцию: Союз стоїть при засадах манїфесту з 30 жовтня, але не безусловно по сторонї кабінету, не уважає однак поступоване кабінету за суперечне з засадами союза. Союз єсть тепер найширше зорґанізованою конституцийною партиєю. Кадети по розвязаню Думи вхопили ся революцийних средств. Союз признає, що одиноким виходом із ситуациї єсть вибір представителїв народу, котрі би не лиш мали охоту, але й уміли завести в державі конституцийний порядок і горожаньску свободу.

Московска партия монархічна вислала телеґраму до короля Едварда, в котрій висказує переконане, що король не позволить на виїзд анґлїйскої депутациї і через то не допустить до обиди росийского народу та вискаже невдоволенє депутациї, котра хоче нарушити добрі відносини межи росийским а анґлїйским народом і котра мала прибути до Росиї, щоби підперти ворогів царя і Росиї в їх злочинній дїяльности.

Новинки.

Львів, дня 13-го жовтня 1906.

— Є. Е. п. Намістник гр. Андрій Потоцкий поверне нинї вечером до Львова, а завтра, в недїлю, дня 14 с. м. буде удїляти авдиенций.

— Інавґурация в львівскім унїверситетї відбула ся вчера після заповідженої проґрами. По богослуженю, на котрім явили ся представителї висших властий, отворив ректор унїверситету др. Ґризецкий шкільний рік довшою промовою. Між иншим вказав він на деякі зміни в професорскім складї та зазначив, що в сїм роцї буде викладати поверх 80 професорів і більше як 50 доцентів, ад'юнктів, учителїв і т. п., так, що їх число перейде 150 осіб. Перед 16-ма роками викладало тілько шістдесять кілька наукових сил. В трое зросло також число студентів, котрих після послїдної статистики було поверх 3200. Згадавши про потребу нового будинку унїверситетского, бесїдник доторкнув ся також звістних бурливих подій, коли то руска молодїж нарушила спокій і перестеріг перед повторенем подібних подій. По промові ректора мав виклад проф. др. Ґальбан на тему „порівнуючого правознавства".

— Дрібні вісти. Шкарлятина лютить ся в Дрогобичи вже від довшого часу і зголошено доси 280 случаїв занедужаня. Тепер позістає ще в лїченю 80 недужих на шкарлятину дїтий і старших осіб. Намістництво виделеґувало до Дрогобича санїтарного лїкаря для розслїдженя причин і розмірів сеї пошести. — Управа зелїзниць державних розписала оферту на 120 возів особових і 866 товарових з доставою до кінця жовтня 1907. Вартість достави виносить 6,000.000, з чого пів міліона припаде сяніцкій фабрицї. — П. Антонина Біґун згубила в Ринку жовтий полярес в квотою 50 корон.

— Репертуар руского театру в Бучачи. Саля „Сокола". — Початок о год. 7 і пів вечером. Білети продає торговля п. Рогозиньского. Абонамент на 6 вистав під ряд 10 кор. — В недїлю дня 14 с. м.: „Ой не ходи Грицю та на вечерницї", народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Старицкого. — Ві второк дня 16 с. м. „Суета", найновійша комедия в 5 дїях Карпенка-Карого.

— Японець у Львові. Від кількох днів перебуває у Львові штабовий лїкар японьскої армії, др. Томіта, що приїхав до Европи для доповненя своїх медичних студий. У Львові побуде кілька місяців і буде студиювати на хірурґічній клїницї проф. дра Ридиґера. Др. Томіта говорить добре по нїмецки і до Львова приїхав з Відня.

— Злодійка, яких мало. В руки італїяньскої поліциї в Мілянї попала ся небезпечна злодійка, жидівка з Угорщини, Сара Брави, котра в спілцї зі своїм чоловіком і якимсь зводником, що називає себе Леві, обкрадала систематично готелї, до котрих приходила в дуже елеґантній тоалетї в ту пору, коли гостї приїздили або від'їздили. При її арештованю знайдено у неї 60.000 франків готівкою, богато дорогоцїнностий, множество дорогих футер і иньших річий, котрі она ховала в своїм помешканю в той спосіб, що мала великі куфри і комоди та шафи з подвійними днами; крім того мала ще всїлякі криївки під дошками на помості в комнатї, котрі треба лиш було відшрубувати, щоби під ними щось сховати. Щоби добувати ся до комнат і куфрів та шаф в готелях, мала она множество підроблених ключів, витрихів і т. п. знарядів. Поліциї впала она в очи через то, що за кождий раз, коли виходила з готелю, мала в руцї якийсь пакунок, котрого перед тим нїхто не видїв. Її чоловік і той третий спільник втекли. Дальше слїдство показало, що всї трое належать до якоїсь ватаги угорских злодїїв, котра вже від кількох місяців обкрадає за границею готелї, а крадені річи вивозить здавсь на Угорщину і тим способом затирає всякі слїди крадежі.

— Скляний годинник. В однім годинникарскім склепі в Липску єсть тепер виставлений годинник, котрий у всїх своїх частях крім пружин зроблений із скла. Годинник той зробив 71-лїтний робітник із склянної гути в Терезієнталь коло Нової Бистрицї в Чехії. На викінченє того годинника потребував він шість лїт тяжкої роботи, бо треба було кожде колїсце, кождий в нїм зубець не лиш дуже докладно відливати, але це й шлїфувати та полїрувати. Цїлий годинник з підставкою як у стоячої лямпи єсть около 40 центиметрів високий, круглий і дуже делїкатний; виглядає цїлий якби вилитий із найчистїйшого, найделїкатнїйшого кришталу. Через цїлий годинник видко наскрізь і можна видїти, як одно колїсце зачіпає в друге та як всї порушають ся.

Телеґрами.

Відень 13 жовтня. Нинї приняв Цїсар на окремій авдиенциї конференцию епіскопів, яка тут радить від кількох днів, під проводом кард. Ґруши.

Відень 13 жовтня. Мінїстер просьвіти посунув до 8 ранґи професора державної школи промислової у Львові Казимира Бронїковского.

Петербург 13 жовтня. Синод розпорядив, щоби дня 30 с. м. у всїх церквах в державі відправлено благодарственне богослужение на памятку виратованя царскої родини підчас катастрофи під Борками, як також на памятку царского манїфесту.

Москва 13 жовтня. Арештовано тут якогось Разуловского, котрий, як показало ся, єсть віцепрезидентом тульского відділу „Союза росийского народу". Знайдено при нїм бомбу і револьвер. Разуловский перевозив з Москви до Тули оружие і відозви „чорних сотень".

Ростов 13 жовтня. Вчера ограблено склеп фірми Фрідберґа. Шїстьох розбишаків зловлено, сімох утекло, зрабовавши 6180 рублїв, котрі за-

---

не даючи ся нїяк причесати. Франциска, четверта, бере того вечера перший раз довгу сукню. Она мов збожеволїла з радости і не думаючи навіть помагати сестрі, перешкаджає їй безнастанно питанями, чи она певна того, що в тій сукни буде їй до лиця? Мала Павлина, що має доперва тринайцять лїт, зриває сливки на компот і приходить з своїми липкими пальцями та бере сукню, аби пересьвідчити ся, о скілько робота поступила наперед. В комнатї до науки чути страшний крик і ломіт. То три хлопцї Генрик, Людвик і Гонтран, котрі один наперед другого доводять до скажености свого учителя, сьвященика і хотять з загального заколоту скористати, аби нічого не учити ся.

То справдї не варта устроювати такий обід, коли мусить ся самому тілько працювати!.. Христина, помагаючи матери, чує ся упокореною, що єсть причиною того цїлого неладу і найрадше утїкла би, бо чує воркотанє старої служби, котра не привикла до такого напруженя. Она відгадує їх невдоволенє і внутрішний глум і богато дала би за те, аби могла відважити ся сказати їм, що она всьому тому цїлком не винна.

Панї д'Ембі, звичайно така лагідна, нинї рішучо остра. Она штовхає Христину, а коли бідний барон, що від четвертої години рано не мав хвильки спокою, сїв на лавку і взяв в руки ґазету, кидає ся на него, видирає ґазету з рук і каже:

— Ти цїлком нї до чого!

Пан д'Ембі остовпів. Нїколи за двайцять пять лїт їх пожитя не відважила ся жінка відозвати ся так до него.

Старий Йосиф дзвонить до снїданя і всї, одно за другим входять до їдальнї.

Панї д'Ембі глядить ликуючи на заставу.

— Що? — відзиває ся Аґенор. — Будемо на тім снїдати?

— Нї, атже бачиш, що то накрите призначене на нинїшний вечер...

— Ага!.. то не будемо снїдати?!

— Будемо в передній комнатї...

Стіл в передній комнатї має місце для пятьох або шістьох осіб. Якимсь чудом волї зробила панї д'Ембі, що найшло ся там місце на двайцять накрить. Очевидно при сидженю не можна рушити ся. Аґенор бере свій таріль і сїдає на вікно, спускаючи ноги до огорода. Христина і Жільберта так утомлені, що ледве можуть їсти. Дїти услугують.

Йосиф, Іван і сторож заняті чищенем сальону і ліберийних ґузиків.

Нараз заповідає Аґенор, що проходжує ся перед вікнами, приїзд воза з товарами.

Панї д'Ембі вибігає задихана. Она вертає усьміхнена.

— Риба вправдї не конче сьвіжа, але дуже красна і повинна бути смачна...

Баронова обтирає обережно край начиня з конфектами і велить рівночасно Христинї пійти нарвати цьвітів до ваз і кошиків.

— Ах, мамо, то ще завчасно!.. Ще нема полудня, а то сонце...

— Возьмеш парасольку.

— Алеж, мамо, я не можу рвати цьвіти і рівночасно держати парасольку...

— Ти справдї лїнива! Бери на голову хустину, возьми великий кіш і іди до огорода.

Бідна Христина бере величезний кіш та ножицї до обтинаня дерев і не відзиваючи ся відходить.

Тепер просить панї д'Ембі чоловіка, аби пійшов до огорода і поглянув, чи стежки довкола замку позамітані.

Барон бере потайки часопись і ховає єї глубоко в кишени. Він умирає з нетерпеливости, щоби вкінци перечитати ґазету. Від двайцять лїт перший раз снїдає, не читаючи своєї ґазети. Стежки застав позамітані і починає читати, коли панї д'Ембі прибігає до него зажурена:

— Скоро, скоро, треба знов посилати до Поатіє!.. Різник помилив ся і прислав лише чотири фунти мяса на філети. То дуже мало...

Пан д'Ембі глядить на свій годинник.

— Алеж, моя дорога, то неможливо на час вернути з Поатіє... Треба післати до місточка...

— Але в місточку бють лиш раз в тиждни, в суботу, а нинї четвер...

— Для мене різник заріже!

(Конець буде).

брали у трох осіб, що були случайно в склепі. Один з помічників купецких зранений. Товпа хотіла зробити зловленим смерть на місци, але полиция тому перешкодила.

Господарство, гиґієна, вихованє.

Як обрабляти рілю.

(III.) Доси обговорили ми отсі точки: Час, коли орати; як глубоко і широко орати; що таке глубока орка і кілько разів орати а позістає нам ще до обговореня: якої сили треба до плуга; чи лишати поле облогом і коли та як уживати борони і валка, отже:

Якоїсили треба до плуга? Загально взявши, воли ліпші до плуга як коні, бо роблять спокійнійше; але коні роблять жвавійше і при навертаню не тратять тілько, часу кілько воли. Малий господар мусить ще й з тим числити ся, що коний може ужити до всілякої иншої роботи, підчас коли воли стоять иноді дармо а годувати треба. Відтак при ораню до волів треба погонича, підчас коли коні можуть обійти ся без него, хоч правда, що у нас се трудно, бо треба, щоби й коні були підучені до такої роботи і щоби той, що оре, умів обійти ся без погонича. При звичайнім ораню уживає ся одної пари; при глубокім ораню треба вже двох пар. Відтак зависить богато від того, який плуг і який ґрунт та від того який спосіб ораня. Длятого повинен господар постарати ся передовсім о добрий плуг. Після того, чи плуг ріже ширші чи вузші скиби, чи ґрунт тугійший чи пухкійший, чи мокрий або сухий, буде й робота іти поволійше або скорше, треба буде більшої або меншої сили. До того ще й приходить, що тратить ся богато часу, коли треба далеко їхати в поле, що худобина мусить від часу до часу відпочати, що треба навертати і т. д. Чим ліпші коні або воли, тим більше вирівнують ту страту в часі. Добрим запрягом і добрим плугом можна приорюючи стерню переорати за 10 годин робочих трохи більше як пів гектара; при ораню на 12 до 20 центим. одною парою можна виорати третину гектара а що найбільше половину.

Чилишати поле облогом і коли? Коли поле лишаємо через цілий рік або довше, то кажемо, що оно лежить облогом або парить ся, що то обліг або паренина. Але можна поле лишати й коротший час необроблене. Коли поле передтим уживало ся під зелену пашу а відтак спочиває пів року, то кажемо, що то півпаренеполе або літний обліг; коли же поле спочиває через цілий рік або й довше, то кажемо, що то чорна паренина або чорний обліг. Поле паримо на то, щоби єго поправити. Паренина має в собі завсігди більше тепла і більше вохкости а від того останки корінців з попередного жнива та обірник ліпше перегнивають і заміняють ся в гумус. Від гумусу розпускають ся в земли всілякі мінеральні творива і земля набирає в себе більше поживи, потрібної для ростин. Паренина, коли в зимі добре замерзає, розкришує ся і земля стає від того пухкійша а наконець паренинною можна поле дуже добре очистити від всіляких бурянів і хопти.

Лишати поле облогом добре тоді, коли хтось має богато землі і єму то не зробить великої ріжниці, коли часть поля буде спочивати без ужитку; але у кого мало землі, той нехай не лишає поля облогом. Добре гноєнє поля, глубока орка, осушуванє і дренованє, садженє ростин окопових, сіянє паші, відповідна зміна плодів і т. д. можуть то само зробити, що обліг та ще й в коротшім часі і поля не буде потребувати цілий рік спочивати. Лиш в декотрих сторонах не обійде ся без облога: де підсонє студене, де збіже пізно дозріває і не можна засівати озимини, там може поле стояти облогом аж до слідуючої осени, тим більше, що з причини слабої теплоти на таких поли гниття відбуває ся дуже поволи. В сторонах, де частійше буває посуха, паренє поля єсть відповіднійше, бо оно управильнить вохкість землі. Наконець треба лишати поле облогом тоді, коли нема подостатком обірника, коли хтось обнимає запустіле господарство, або коли, як то буває підчас зміжу або комасациї, треба складати в одну не однаково оброблювані парцелі.

Кілька слів про живоплоти.

Найліпша пора до закладаня живоплотів то осінь. Живоплоти можна робити стрижені або плетені з бучини, грабини, ялиць, глоду, диких рож (свербиуза), верби і т. п. Живоплоти можна робити коло обійстя, саду і города, коло поля і пасовиска. Найліпші бувають плоти з глоду. В пізній осени садить ся пліт в одним ряді і притинає ся на 10 центим. понад землею. На другий рік дає ся вирастати лиш двом пагонам, по одному з кождоoo боку. Щоби молоденький живопліт був забезпечений, то садить ся єго попід старий пліт або ворини, або що 4 метри вбиває ся коли і привязує ся до них дроти, один низше а другий висше і до них привязує ся живопліт. По другім боці нагинає ся пагони двох сусідних корчів до себе так, щоби они зійшли ся па перехрест і в тім місци, де сходять ся, треба їх завязати тоненьким дротом та привязати до поперечних дротів або до старого плота. Цілий живопліт буде тепер виглядати ніби як плетена решітка. Галузє стане опісля грубше; дріт в тім місци, де они ним звязані, вріже ся в галузє і оно зросте ся. Так зробить ся плетений живопліт. Живоплоти з ялини або граба садить ся в два ряди. Того рода живоплоти стриже ся з гори і боками так, щоби з них зробила ся ніби стіна. До стриженя треба мати ножиці городничі. Живоплоти стрижуть ся або рівно, значить ся всюди боками однаково, або сподом лишає ся живопліт ширшим а в горі стинає ся єго більше, так, щоби він був вузший. Коли живопліт заводить ся довкола обійстя, саду або города, то можна попід него понасаджувати корчиків веприн (аґресту) або порічок. Буде з того двояка користь: і живопліт буде густійший і буде ся мати овочі на робленє вина. Довкола сіножатий і пасовиск можна робити плетені живоплоти з верби або також хащоваті живоплоти з грабини і бучини, значить ся, на вузкім куснику землі, ніби на межи, обкопаній з обох боків ровом, садить ся грабину і бучину так, що она творить ніби хащі, з котрих можна мати потрохи дерева, а коли сіножать оберне ся на пасовиско, худобина має підчас спеки тінь. Живоплоти довкола поля можна робити також з тернини, дикої рожі і акациї. Не можна однакож робити з верби, бо та відбирає богато поживи і земля близько плота не буде добре родити, ані з кислича (берберису), бо на листю сего корча розмножує ся грибок, котрий опісля кидає ся на збіже і викликує на нім ржу.

Живий пліт з верби, котрий не богато коштує, а добру службу робить і красно виглядає, можна завести собі слідуючим способом: В осени, або остаточно і рано з весни, заким ще сок рушить ся, тне ся вербові патики 3—5 центиментрів грубі в довготі півтора до двох метрів, після того, як високий має бути пліт. Тоті патики мусять бути однаково довгі і на долішнім грубшім кінци гладко притяті так, щоби кора не була нарушена. Здовж місця, де має стояти живопліт, витягає ся шнур і до того шнура робить ся відповідним до того зелізним прутом або яким коликом, косо в один бік діри на 25—30 цент. від себе. Коли дійде ся до кінця шнура, робить ся такі самі діри косо в противний бік. В тоті діри вкладає ся відтак приготовлені вербові патики і придоптує ся землю коло них. В той спосіб зробить ся з тих патиків решітка; а щоби она ще міцнійше стояла, то до горішного перехрестя привязує ся вербову ліску. З весною верба прийме ся і стане пускати галузки. Такий пліт треба бодай два рази до року притинати, щоби добре заріс.

Груда у коний.

Груда єсть то хороба у коний, котра прокидає ся найчастійше в осени і з весни, коли то коні ходять найбільше в болоті і снігу, і коли їм, заким їх введе ся до стайні, ніг добре не пообтирає ся. Хороба розпочинає ся звичайно горячкою, одна нога або й більше опухає; на шкірі роблять ся поперечні зморщки, она буває горяча і сильно червона, кінь зачинає хромати, шерсть в опухненім місци їжить ся; около кождого волоса роблять ся міхурці, котрі відтак пукають і роблять рани. Коний з грудою не треба уживати до роботи, а вже ніяк в часі слоти, і треба дивити ся на то, щоби в стайни під ними було сухо. Груду треба лічити так: Коли нога ще лиш опухнена, треба єї раз обмити літною водою і обтерти на сухо, а відтак мастити раз на день карболевою оливою (на 100 частий оливи дає ся 10 до 15 чистої карболевої кислоти). Можна також змивати водою з синим каменем (на 100 частий води 5—10 частий синього каменя). Або зробити так: запарити льняне насінє кипятком, а коли вода від него згусне, вмочити в ню відповідно великий кусень грубого полотна і обвинути ним ногу, а відтак верх него навинути ще суху чисту шмату і так держати ногу в теплі. Оклад той треба зміняти три або й чотири рази на день. Коли-б показали ся міхурці і болюче місце зачало материзувати, треба 15 ґрамів терпентини з одним жовтком, додати до того 120 ґрамів вапняної води і прикладати до рани, або заливати тим рану три рази на день. Коли би розранене місце не хотіло гоїти ся і щораз більше материзувало, треба засипати порошком з одної части синього каменя і 4—8 частий мілко потовченої і пересіяної дубової кори. Коли би творили ся глубші рани, то треба прикладати масть з 1 части густої терпентини і 2 частий меду. При тім треба купати ногу у воді з милом або в слабім лузі з попелу.

— **Ціна збіжа у Львові дня 12 жовтня:** Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·60 до 7·80; жито 5·60 до 5·80; овес 6·70 до 6·90; ячмінь пашний 5·50 до 5·75; ячмінь броварний 6·50 до 7·—; ріпак —·— до —·—; льнянка ——— до —·—; горох до вареня 8·— до 9·—; вика 5·40 до 5·70; бобик 5·50 до 5·70; гречка ——— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 50·— до 60·—; конюшина біла 30·— до 45·—; конюшина шведска 50·— до 65·—; тимотка 20·— до 24·—.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).